

Vindelälven-Juhttááhkká

Verksamhetsplan 2023

Tillsammans bidrar vi med lokala lösningar på globala utmaningar

Innehåll

Bakgrund.....	3
Geografi.....	3
Målgrupp.....	3
Vision.....	3
Mål.....	3
Övergripande mål.....	4
Delmål och effektmål	4
Fokusområden.....	5
IMPA	5
Värdegrund och horisontella kriterier	5
Verksamhetsplan 2023	6

Bakgrund

Verksamhetsplanen riktar sig i första hand till biosfärkansliets medarbetare, biosfärföreningens styrelse, arbetsgrupper och medlemmar samt biosfärområdets samverkanspartners och projekt, för att skapa livskvalitet och hållbar utveckling. Med livskvalitet menar vi att alla kan leva, uppleva, utvecklas och må bra i såväl stad som landsbygd.

Enligt det globala handlingsprogrammet Lima Action Plan (LAP) ska biosfärområden vara modeller för genomförandet av FN:s globala mål i Agenda 2030. Med avstamp i LAP har Biosfärområde Vindelälven-Juhtátahkka tagit fram en utvecklingsplan som gäller 2018–2024. Verksamhetsplanen 2023 utgår från utvecklingsplanen med tillhörande aktiviteter, mål och ansvarig.

Geografi

Biosfärområde Vindelälven-Juhtátahkka är såväl en ekonomisk förening som ett geografiskt område från fjäll till hav, i land och stad. Föreningens styrelse består av 17 ordinarie ledamöter och 14 suppleanter som representerar sammanlagt 25 olika organisationer.

Vi är verksamma inom hela Vindelälvens och Laisälvens avrinningsområde, inklusive Tavelsjöbygden till och med Umeälvens mynning. Området är en del av Sápmi och Arktis. Namnet Juhtátahkka betyder flyttled på umesamiska. Inom geografin bedrivs en rad olika näringar, däribland rennäring och andra areella näringar. Biosfärområdet är inte formellt en förvaltare av området, utan vår roll är att skapa förutsättningar och underlätta för andra att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Vi arbetar på många olika sätt för att hitta lokala lösningar på globala utmaningar. Mer om det beskrivs under IMPA, värdegrund och horisontella kriterier.

Målgrupp

Målgruppen för Biosfärområde Vindelälven-Juhtátahkka är boende, företag, föreningar, potentiella inflyttare och besökare. De aktiviteter och insatser som planeras och genomförs i biosfärområdet utförs till största delen av de människor, organisationer, kommuner, myndigheter, företag, föreningar, stiftelser som ingår i biosfärområdet och där biosfärkansliets roll är att IMPA, se sidan 5.

Vision

Att inspirera oss själva och världen att leva hållbart

Mål

Biosfärområdets övergripande mål och delmål bidrar till Lima Action Plans effektmål. Verksamhetsplanens aktiviteter utgår ifrån utvecklingsplanens fyra delmål med tillhörande effektmål

Övergripande mål

Att tillsammans **bevara, utveckla** och **stödja** den rika och unika naturen, kulturen samt människors livskvalitet i Vindelälven- Juhtátahkka så att alla kan leva, uppleva, utvecklas och må bra i såväl stad som landsbygd, idag och i framtiden.

Delmål och effektmål

Delmål 1. Ett väl fungerande modellområde för hållbar utveckling

Effektmål 2023: Ökad kunskap om hållbar utveckling

Delmål 2. Biosfärområdet som en del i det nationella och internationella nätverket

Effektmål 2023: Kunskapsöverföring mellan biosfärområden i Sverige och Norden

Delmål 3. Goda externa samarbeten och långsiktig finansiering

Effektmål 2023: Bred medlems bas och stabil finansiering

Delmål 4. Omfattande, modern, öppen och transparent kommunikation, information och spridning av data

Effektmål 2023: Öka kännedom och engagemang om biosfärområdet

I det övergripande målet lyfts samtliga biosfärområdets tre huvudfunktioner: **BUS – bevara, utveckla, och stödja**

Bevara - Målet är att bidra till att bevara områdets rika och unika natur och kulturarv, främja restaurering av natur och kulturarv som skadats samt främja hållbart nyttjande av ekosystemtjänster

Utveckla - Målet är att främja en ekonomisk utveckling och en samhällsutveckling som är ekologiskt och socialt hållbar.

Stödja - Målet är att stödja forskning och praktik samt utgöra en brygga mellan vetenskapligt rön och lokal kunskap liksom dess tillämpning samt att bidra till det gemensamma lärandet för människor som bor, verkar och besöker området.

Fokusområden

För att nå målen har vi identifierat sex fokusområden.

- Utveckling av lokalsamhället
- Levande landskap
- Mångfald av kulturella uttryck
- Besöksnäring och friluftsliv för alla
- Framgångsrik renskötsel
- Fiske i levande sjöar, vattendrag och hav

Fokusområdena kan sägas vara våra arbetsområden exempelvis kopplat till projekt, nätverk, lärande för hållbar utveckling, kommunikationsinsatser samt val av finansiering och sponsring.

IMPA

Kansliets roll är att IMPA, det vill säga:

- vara en **Inspirationskälla**
- ha en **Mäklande funktion**, att koppla samman olika parter
- sprida goda exempel som utgör stöd i **Processer**
- Biosfärområdet tar rollen som neutral **Arena**, där olika intressen kan mötas för att öka förståelsen för varandras ambitioner

Värdegrund och horisontella kriterier

När vi genomför olika aktiviteter och insatser tar vi stöd i vår värdegrund:

- Vi värdesätter och respekterar människor och natur
- Vi samspelar och bjuder in
- Vi utforskar nya sätt varje dag
- Vi är viktiga i ett större sammanhang

Alla aktiviteter och insatser som görs genomsyras också av våra sex horisontella kriterier:

- Bred samverkan
- Lokalt engagemang och demokrati
- Mångfald
- Jämställdhet
- Lärande för hållbar utveckling
- Klimat

Verksamhetsplan 2023

Projektuppdrag*
Föreningsuppdrag
Uppdrag Handlingsgruppen
Kommunikationsuppdrag
Styrelseuppdrag

Färgerna i rutan representerar olika uppdrag: projektuppdrag, föreningsuppdrag, uppdrag handlingsgruppen samt kommunikationsuppdrag. Färgerna är också ett stöd att tydliggöra vad som är ordinarie föreningsverksamhet och vad som är projektverksamhet* Handlingsgruppen är en arbetsgrupp bestående av minst en kommunal tjänsteperson från respektive kommun längs älv dalen.

Målsättningen med projekt i biosfärområdet är att nå bestämda utvecklingsmål på ett effektivt och resursbesparande sätt. Projekt som arbetsform innebär att olika kompetenser samverkar för att nå väldefinierade mål inom en viss avgränsad tid och inom givna ramar.

De olika delmålens aktiviteter kan komma att vara samma aktivitet men inom olika insatsområden

Delmål 1. Ett väl fungerande modellområde för hållbar utveckling

Effektmål 2023: Ökad kunskap om hållbar utveckling

Insatser utvecklingsplanen 2018–2024	Aktiviteter 2023	Mätbara mål	Ansvarig	Klart
1.1 Bidrar aktivt till Agenda 2030 och globala miljööverenskommelser på ett sätt som kan mätas och skalas upp.	* Verka genom projekt, se nedan 1.1.1 – 1.1.8			
Pågående egeninitierade projekt	1.1.1 Digitala kartan - 100 hållbara besöksmål. Avslut april 2023	Projektets uppsatta mål	Projektledare	Q2
	1.1.2 Regionprojekt BVJ. Avslut maj 2023. Ansöka om förlängning till 231130.	Projektets uppsatta mål	Projektledare	Q2
	1.1.3 Hållbar platsutveckling i Biosfärområdet Vindelälven-Juhtatahka. Avslut februari 2023	Projektets uppsatta mål	Projektledare	Q1
Pågående projektsamverkan	1.1.4 Superb - Biosfärområdet utsett till testområde kopplat till storskalig restaurering av skog	Deltagande i rådgivande gruppen	Koordinator Styrelseordförande	Q4
	1.1.5 Trees for mee. Uppkomsten till projektet är klimatförändringen. Vi Projektet vill öka användningen av snabbväxande lövträd.	Deltagande i Referensgruppen	Superbs Projektledare Koordinator ersättare	Q4
	1.1.6 Smaka på Vindelälven	Projektets uppsatta mål för BVJ medverkan	Projekt samordnare	
Projekt att söka	1.1.7 Biosfärområdet används som en stark gemensam plattform att arbeta med frågor som kommunerna är i behov av men kanske saknar resurser att genomföra.	Söka minst ett utvecklingsprojekt som inkluderar samtliga kommuner längs Vindelälven	Handlingsgruppen med stöd av kansliet	Q4
	1.1.8 Digitala kartan 2.0 med fokus på företag	1 beviljat projekt	Projekt-samordnare	Q2

1.2 Etablerar lokala, nationella och internationella samarbeten för utveckling och genomförande av projekt som tillför kunskap om hållbar utveckling till förmån för lokalbefolkningen och för en hållbar utveckling.	1.2.1 Hantera inkommande förfrågningar om samarbeten	Mäkla kontakter och involvera relevanta aktörer	Koordinator	Q4
	1.2.2 Handlägga inkommande projektförfrågningar – och ansökningar kopplat till att bevara, utveckla och stödja.	Ta stöd i projekt-policyn. Definiera och tydliggör på vilket sätt det skapar nytta	Projekt-samordnare	Q4
1.3 Biosfärområdet testar ekosystembaserad klimatanpassning.	1.3.1 Genom samverkan	Minst 1 samverkan	Koordinator	Q4
1.4 Biosfärområdet bidrar till arbetet med att kommunicera, synliggöra och kartlägga ekosystemtjänster (EST) karaktäristiska för Vindelälven-Juhtatahkka Ekosystemtjänsterna är en resurs för attraktiviteten i området, som jobbskapare, som buffert mot klimatförändring etc.	1.4.1 Se 1.1.1 - 1.1.8	Minst 1 initiativ som kommunicerar och synliggör EST	Kommunikatör	Q4
1.6 Biosfärområdets verksamhet och insatser stärks av samarbeten med entreprenörer, företag och andra aktörer genom utbildning, tvärsektoriella samarbeten över kommungränser m.m.	1.6.1 Varje kommun etablerar en egen lokala arbetsgrupp, nätverk eller biosfärråd	6 etablerade lokala arbetsgrupper eller arbetsformer presenteras för styrelsen	Handlingsgruppen <i>med stöd av kansliet</i>	Q4
1.8 Värdegrunden för biosfärområdet integreras i strategier så som översiktsplaner, hållbarhetsplaner, samverkansplaner, klimatstrategier m.m	1.8.1 Implementering värdegrund	Ta fram goda exempel på hur andra biosfärområden har arbetat med frågan	Koordinator	Q3
1.9 Biosfärorganisationen tar hänsyn till lokal kunskap och traditioner, inklusive samers arv och delaktighet.	1.9.1 Öka kunskapen om samisk kultur och renskötsel.	Ta fram information och utbildnings-material	Kommunikatör	Q3
1.10 Biosfärorganisationens arbete bygger på utvecklande- och lärandeprocesser genom samverkan.	1.10.1 Leda styrelsens arbetsutskott	Minst 1 möte per månad eller vid behov	Koordinator	Q4
	1.10.2 Leda handlingsgruppens arbete	Minst 1 möte per månad eller vid behov	Koordinator	Q4
	1.10.3 Kompetensutveckling genom kollegialt lärande för hållbar utveckling	Minst 2 erfarenhetsutbyte (<i>fördelaktigt i samband med redan inplanerade möten med handlingsgruppen</i>)	Handlingsgruppen <i>med stöd av kansliet</i>	Q4
1.11 Biosfärområdet utvecklas utifrån en årlig	1.11.1 Kvalitetsutveckla verksamhetsplan tillsammans med handlings-	1 uppdaterad plan för 2024	Koordinator	Q3

verksamhetsplan som tas fram av biosfärorganisationen.	gruppen, medarbetare, styrelsen och andra arbetsgrupper /nätverk.			
--	---	--	--	--

Delmål 2. Biosfärområdet som en del i det nationella och internationella nätverket

Effektmål 2023: Kunskapsöverföring mellan biosfärområden

Insatser utvecklingsplanen 2018–2024	Aktiviteter 2023	Mätbara mål	Ansvarig	Klart
2.1 Biosfärområdet är en aktiv del av världsnätverket av biosfärområden	2.1.1 Delta i Biosfärrådet (alla svenska biosfärområdens forum) samt utbyten och samarbeten med andra biosfärområden	Delta i de månatliga mötena. Dela erfarenheter och inbjudningar vidare till andra	Koordinator	Q4
	2.1.2 Delta i svenska biosfärprogrammets och/eller Nord MABs aktiviteter	Minst 1 deltagande	Koordinator	Q4
	2.1.3 Stå värd för Svenska biosfärprogrammets Öråd	En genomförd konferens	Koordinator	Q3
	2.1.4 Studieresa i till Galloway och Southern Ayreshire biosfärområdet i Skottland, och som riktar sig till de som är direkt involverade i att utveckla biosfärverksamheten.	Delta om ekonomiskt utrymme tillskapas utanför föreningens beslutade budget 2023	Koordinator	Q2
2.2 Verka för att aktörer i biosfärområdet (även utanför organisationen) får möjlighet att delta i workshops, utbildningar och aktiviteter.	2.2.1 Verka genom varje kommuns egen lokala arbetsgrupp, nätverk eller biosfärråd,	Minst ett gemensamt arrangemang som kommuniceras. Exempelvis biosfärdagen eller nationalälvsdagen. Se 4.1.1	Handlingsgruppen med stöd av kansliet	Q4
2.3 Människor från området ska ha möjlighet att ta del av och lära av hållbarhetsarbete i andra biosfärområden, nationellt och internationellt	2.3.1 Träff med kommunala tjänstepersoner från svenska biosfärkommuner som delar erfarenheter och goda exempel med varandra	Minst 1 deltagande	Koordinator	Q3
2.4 Biosfärorganisationen bidrar med goda exempel, inklusive forskning, på hållbar utveckling till MAB-nätverkens kommunikationsinsatser	2.4.1 Dela och sprida resultat från aktiviteter i 2.1 och 2.3	Bidra med minst ett gott exempel	Kommunikatör	Q4

Delmål 3. Goda externa samarbeten och långsiktig finansiering

Effektmål 2023: Bred medlems bas och stabil finansiering

Insatser utvecklingsplanen 2018–2024	Aktiviteter 2023	Mätbara mål	Ansvarig	Klart
3.1 Biosfärorganisationen ser till att det finns en stabil och långsiktig finansiering med egna intäkter. Resurser mobiliseras genom externa medel och genom samarbeten med externa målgrupper som kan bidra till biosfärområdets mål	3.1.1 Kvalitetssäkrar den organisatoriska kapaciteten och finansieringen	Följa senast beslutad arbetsordning för styrelsen och valberedning.	Styrelsen	Q4

	3.1.2 Samtliga styrelserepresentanter arbetar aktivt med att rekrytera medlemmar och sponsorer.	Nya intäkter på minst 50 000	Styrelsen	Q2
	3.1.3. Genom systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) verka för att vara en attraktiv arbetsgivare	Minst 8 APT (arbetsplatsträffar)	Koordinator	Q4
	3.1.4 Inventera, bearbeta och besöka potentiella finansiärer och sponsorer	Inleda minst 12 nya relationer	Koordinator	Q3
	3.1.5 Medlemsrekrytering	Minst en medlemsaktivitet 25 nya medlemmar	Projekt-samordnare	Q4
3.2 Biosfärorganisationen skapar transparenta och långsiktiga samarbeten mellan biosfärområdet och den privata sektorn.	3.2.1 Verkar genom varje kommuns egen lokala arbetsgrupp, nätverk eller biosfärråd	Minst en genomförd biosfärinsats/aktivitet per kommun som kommuniceras, se 4.1.1	Handlingsgruppen <i>med stöd av kansliet</i>	Q4
3.3 Biosfärområdet ingår i projekt och aktiviteter som finansieras av nationella och regionala finansiärer.	3.3.1. Se delmål 1	Se 1.1.1 - 1.1.6	Koordinator	Q2
3.4 Varumärke och värdegrund för biosfärområdet används vid marknadsföring av varor och tjänster i enlighet med nationella riktlinjer.	3.4.1 Berätta om biosfärområdet genom olika aktiviteter, kampanjer, seminarium etc. där loggan synliggörs. SEE-Hållbarhetsveckan är ett exempel	Kommunernas lokala biosfärråd, nätverk se 4.1.1	Handlingsgruppen <i>med stöd av kansliet</i>	Q4

Delmål 4. Omfattande, modern, öppen och transparent kommunikation, information och spridning av data

Effektmål 2023: Öka kännedom och engagemang om biosfärområdet

Insatser utvecklingsplanen 2018–2024	Aktiviteter 2023	Mätbara mål	Ansvarig	Klart
4.1 Biosfärorganisationen sprider goda exempel på hållbar utveckling från biosfärområdet.	4.1.1 Samordna kommunikations insatser som stärker kommunernas varumärke, genom den UNESCO-utmärkelsen som ett biosfärområde innebär.	Tillsammans med kommunernas kommunikatörer ta fram en gemensam kommunikationsplan. Genomföra och följa upp planen	Handlingsgruppen <i>med stöd av kansliet</i>	Q1 /Q4
4.2 Biosfärområdet tillgängliggör dokument, data och annat material digitalt på hemsidor.	4.2.1 Vi kommunicerar relevant information kopplat till delmål 1-3 samt lyfter spännande lokala händelser och berättelser.	Uppdatera hemsidan minst 1 gång per vecka. Dela vidare till prioriterade kanaler	Kommunikatör	Q4
4.3 Biosfärområdet har en kommunikationsstrategi och kommunicerar på ett lättbegripligt sätt	4.3.1 Relationsstärkande insatser kopplat till befintliga och potentiella medlemmar prioriteras. Se 4.1.1	Se 4.1.1	Kommunikatör	Q4
4.4. Biosfärområdet använder sociala medier och modern informations- och kommunikationsteknik.	4.4.1, se 4.1.1	Uppdaterad digitalplan	Kommunikatör	Q4

Huvudansvarig för verksamhetsplanen är styrelsen. Operativt ansvar och kontaktperson i alla frågor som rör verksamheten är koordinator / Ekttediejje Ann-Kristine Vinka.

ann-kristine.vinka@vindalalvenbiosfar.se Telefon: 0730-797903

Tack alla medarbetare, medlemmar, finansiärer och samarbetspartners som gör detta värdefulla arbete möjligt!

Tillsammans är vi Biosfärområdet Vindelälven - Juhttááhka

Bevarar, utvecklar
och stödjer den
biologiska mångfalden i
Vindelälven-juhttááhka
biosfärområde.

Havs
och Vatten
myndigheten

region
västerbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

ARJEPLOGS
KOMMUN
ÁRJEPSLOGS KOMMUN

SORSELE KOMMUN
SUORSÁN TJEÁLDIE

LYCKSELE
KOMMUN
LIEKSELE KOMMUN

Vindelns
Kommun

Vännäs

UMEÅ
KOMMUN